

Wrocław, 19 stycznia 2012 r.

**Pani
Danuta Plutecka
Dyrektor
Powiatowego Urzędu Pracy
w Zgorzelcu**

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹, zwanej dalej „ustawą o NIK”, Najwyższa Izba Kontroli Delegatura we Wrocławiu skontrolowała Powiatowy Urząd Pracy w Zgorzelcu, zwany dalej „Urzędem Pracy”, w zakresie pomocy dla przedsiębiorców dotkniętych skutkami powodzi w 2010 r.

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawione zostały w protokole kontroli podpisanym 21 grudnia 2011 r., Najwyższa Izba Kontroli – stosownie do art. 60 ustawy o NIK – przekazuje Pani Dyrektor niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie z uchybieniami ocenia działalność Urzędu Pracy w zakresie udzielania pomocy dla przedsiębiorców dotkniętych skutkami powodzi w 2010 r.

Powyższa ocena wynika z następujących ocen i uwag szczegółowych.

1. Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie sposób informowania przedsiębiorców o dostępnej pomocy finansowanej ze Środków Funduszu Pracy.

Informacje o dostępnej pomocy, zwłaszcza jej formach i warunkach udzielania wynikających z ustawy z dnia 24 czerwca 2010 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z usuwaniem skutków powodzi², zwanej dalej „ustawą z 24 czerwca 2010 r.”, zamieszczano na stronie internetowej Urzędu Pracy oraz tablicy ogłoszeń, a nadto (z inicjatywy Urzędu Pracy) na stronach internetowych Starostwa Powiatowego w Zgorzelcu oraz urzędów miast i gmin powiatu zgorzeleckiego. Oprócz tego rozesłano stosowne informacji do wszystkich urzędów gmin i zrzeszeń przedsiębiorców. Przedstawiciele Urzędu Pracy uczestniczyli w spotkaniach z poszkodowanymi

¹ Dz. U. z 2007 r. Nr 231, poz. 1701 ze zm.

² Dz. U. Nr 123, poz. 835 ze zm.

przedsiębiorcami organizowanymi przez Radnego Sejmiku Dolnośląskiego, Burmistrza Miasta i Gminy Bogatynia oraz Sekretarza Gminy Zgorzelec. Pełnili też dyżury w poszkodowanych przez powódź gminach. Udostępniano, m.in. przez sieć internetowa gotowe druki wniosków o udzielenie pomocy.

Przy tak szerokiej akcji informacyjnej, do Urzędu Pracy wpłynęło 25 wniosków o zwrot z Funduszu Pracy poniesionych przez przedsiębiorców, których zakłady zostały zniszczone na skutek powodzi, kosztów na wynagrodzenia, wraz z pochodnymi zatrudnionych pracowników na podstawie art. 21 ust. 1 ustawy z dnia 24 czerwca 2010 r. Nie odnotowano natomiast żadnego wniosku przedsiębiorców o zwrot poniesionych kosztów na wynagrodzenia z tytułu zatrudnionych bezrobotnych na podstawie art. 20 ust. 1 ustawy z dnia 24 czerwca 2010 r.

2. Najwyższa Izba Kontroli nie wnosi uwag do dokonywania zwrotów ze środków Funduszu Pracy części poniesionych kosztów wynagrodzeń pracowników, których miejsca pracy uległy zniszczeniu podczas powodzi z sierpnia 2010 r. (na podstawie art. 21 ust. 1 ustawy z dnia 24 czerwca 2010 r.).

Urząd Pracy udzielił takiej pomocy 14 na 25 wnioskujących o jej udzielenie przedsiębiorców. Zwrotu kosztów wynagrodzeń łącznie 114 pracowników dokonywano w trybie określonym dla prac interwencyjnych, o których mowa w przepisach ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy³. Przedsiębiorcom z którymi zawarto umowy o refundację części kosztów wynagrodzeń pracowników, uwzględniając straty w wyniku powodzi oszacowane przez nich na 63.735,8 tys. zł, w 2010 r., począwszy od października, przekazano wzmiankowaną pomoc z Funduszu Pracy w kwocie 314,6 tys. zł, a w 2011 r. (do końca września) 295,3 tys. zł.

Pozostałym 11 wnioskodawcom Urząd Pracy odmówił udzielenia pomocy z Funduszu Pracy z powodu nieuzupełnienia, pomimo wezwania, wniosków w koniecznym zakresie, braku konieczności odtworzenia stanowisk pracy (w związku z przystąpieniem do pracy na stanowiskach sprzed powodzi lub odtworzeniem tych stanowisk w okresie poprzedzającym złożenie wniosków), otrzymania przez poszkodowanego odszkodowania rekompensującego w pełni poniesione straty. W ocenie NIK przyczyny odmówienia udzielenia pomocy były w pełni uzasadnione.

3. Urząd Pracy egzekwował od przedsiębiorców przedstawienia we wnioskach o przyznanie pomocy ze środków Funduszu Pracy, niezbędnych do ich rozpatrzenia informacji określonych w § 5 ust. 3 i 4 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 7 stycznia 2009 r. w sprawie organizowania prac interwencyjnych i robót publicznych oraz jednorazowej refundacji kosztów z tytułu opłaconych składek na ubezpieczenia społeczne⁴, w tym m.in. kopie oświadczeń o wartości szkód materialnych poniesionych wskutek powodzi, złożonych Wojewodzie Dolnośląskiemu za pośrednictwem naczelników urzędów skarbowych na podstawie art. 42 ustawy z 24 czerwca 2010 r. Nadto Urząd Pracy żądał od przedsiębiorców dołączenia do wniosków kserokopii decyzji o nadaniu numeru statystycznego REGON oraz zaświadczeń urzędu skarbowego i zakładu ubezpieczeń społecznych o nie zaleganiu w opłacaniu podatków i składek na ubezpieczenia społeczne. Wymaganie od pracodawców tych dokumentów w ocenie Najwyższej Izby Kontroli nie było uzasadnione.

³ Dz.U. z 2008 r. Nr 69, poz. 415 ze zm.

Wymienione bowiem rozporządzenie w sprawie organizowania prac interwencyjnych, w § 5 ust. 3 i 4 zawiera zamknięty katalog informacji i oświadczeń jakich można żądać od pracodawcy, organizującego prace interwencyjne. Nie zawiera on obowiązku składania ww. kserokopii decyzji o nadaniu numeru statystycznego REGON oraz zaświadczeń z ZUS lub urzędu skarbowego. Żądanie dodatkowych dokumentów, niewymagalnych przepisami prawa stwarza dodatkowe bariery dla pracodawców.

Według Najwyższej Izby Kontroli żądanie od przedsiębiorców jedynie oświadczeń ułatwiłoby procedurę przedsiębiorcom znajdującym się w trudnej sytuacji w wyniku poniesionych strat na skutek powodzi. Najwyższa Izba Kontroli zauważa również, iż posiadanie przez Urząd Pracy w/w dokumentów sprzyjało rzetelnej weryfikacji informacji dostarczonych przez przedsiębiorców oraz nie miało wpływu na ilość złożonych wniosków. Wszystkie złożone wnioski poprawne pod względem formalnym zostały rozpatrzone pozytywnie.

Załatwiając wnioski pracodawców uwzględniano m.in. zakres i skalę zniszczeń u pracodawcy (spowodowanych powodzią) oraz możliwości utrzymania przez pracodawcę miejsc pracy (refundacji udzielano na okres niezbędny do odtworzenia zniszczonych przez powódź miejsc pracy).

4. Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia terminowość załatwiania przez Urząd Pracy wniosków o zwrot z Funduszu Pracy poniesionego przez pracodawców, których zakłady zostały zniszczone na skutek powodzi, części kosztów na wynagrodzenia z pochodnymi. Spośród 14 przypadków udzielenia takiej pomocy, w 10 umowę o zwrot wnioskowanych wynagrodzeń podpisano już w dniu następnym po złożeniu przez przedsiębiorcę wniosku, a w 2 przypadkach wymagających uzupełniania przez pracodawcę wniosków, umowy podpisano odpowiednio po 7 oraz 13 dnach od ich złożenia. W kolejnych 2 przypadkach umowy podpisano wprawdzie 29 dni po złożeniu wniosków przez poszkodowanych przedsiębiorców, tj. bezpośrednio przed upływem terminu dopuszczalnego⁵, co jednakże wynikało z zawartej w dokumentacji wniosku woli pracodawców.

5. W ocenie NIK Urząd Pracy rzetelnie wywiązywał się z zawartych z przedsiębiorcami umów o zwrot kosztów wynagrodzeń z pochodnymi, systematycznie przekazując należne pracodawcom środki refundujące te koszty, po wcześniejszym każdorazowym rozliczeniu pracodawców z dotrzymania warunków tych umów i zweryfikowaniu przedkładanych dokumentów, z zastrzeżeniem, iż wnioski o wypłaty refundacji składane w Urzędzie Pracy po 1 stycznia 2011 r. były realizowane niezwłocznie po otrzymaniu z Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej środków z rezerwy powodziowej Funduszu Pracy (co nastąpiło 19 maja 2011 r., umożliwiając wykonanie przelewów refundacyjnych od 20 maja 2011 r.). W wyniku rzetelnie dokonywanej weryfikacji dokumentów przedkładanych przez pracodawców (wymaganych umowami), we wszystkich przypadkach zmniejszenia liczby pracowników, wstrzymywano refundację odpowiedniej kwoty przyznanej w umowach refundacyjnych. Największa taka blokada otrzymanych na refundację wynagrodzeń środków Funduszu Pracy w 2011 r., w kwocie prawie 700 tys. zł, w związku z niedotrzymaniem wymogu utrzymania odpowiedniej

⁴ Dz.U. Nr 5, poz. 25

⁵ Stosownie do przepisu art. 4 ust.1 ustawy z 24 czerwca 2010 r. organy administracji publicznej są obowiązane załatwić sprawy związane z usuwaniem skutków powodzi w pierwszej kolejności i bez zbędnej zwłoki, nie później niż w terminie miesiąca od wszczęcia postępowania."

liczby miejsc pracy, dotyczyła największego poszkodowanego w powodzi z 2010 r. przedsiębiorcy w powiecie zgorzeleckim.

6. Najwyższa Izba Kontroli nie wnosi uwag do umorzenia przez Urząd Pracy przyznanych przed wystąpieniem powodzi 3 przedsiębiorcom refundacji kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowisk pracy w kwocie 46,3 tys. zł oraz przyznanych 2 przedsiębiorcom środków na podjęcie działalności gospodarczej w kwocie 24,1 tys. zł, w związku ze zniszczeniem na skutek powodzi miejsc pracy tych przedsiębiorców. Wszystkie wnioski wypłynęły do Urzędu Pracy w 2010 r. w terminie wyznaczonym na to w art. 18 ust. 3 ustawy z 24 czerwca 2010 r. z uwzględnieniem zmiany wprowadzonej na podstawie art. 44a ust. 1 tej ustawy, tj. w odniesieniu do powodzi, która miała miejsce w sierpniu 2010 r., przed 31 marca 2011 r.⁶ Pozytywne rozpatrzenie wniosków poprzedzone było rzetelną weryfikacją przez Urząd Pracy wymaganych dokumentów przedłożonych przez wnioskodawców.

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi, Najwyższa Izba Kontroli wnosi o żądanie od pracodawców tylko takich informacji, oświadczeń i zaświadczeń, które są wymagane przepisami prawa.

Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 62 ust. 1 ustawy o NIK, oczekuje przedstawienia przez Panią Dyrektora w terminie 15 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosku, bądź o działaniach podjętych w celu realizacji wniosku lub przyczyn niepodjęcia takich działań.

Zgodnie z treścią art. 61 ust. 1 ustawy o NIK, w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, przysługuje Pani Dyrektora prawo zgłoszenia na piśmie do dyrektora Najwyższej Izby Kontroli Delegatury we Wrocławiu, umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosku zawartego w tym wystąpieniu.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust. 2 ustawy o NIK, termin nadesłania informacji, o której mowa wyżej, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały właściwej komisji NIK.

⁶ Patrz § 1 pkt 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 13 sierpnia 2010 r. w sprawie okresów i terminów określonych w niektórych przepisach ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z usuwaniem skutków powodzi z 2010 r. (Dz.U. Nr 148, poz. 994).